

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 20 stycznia 2014 r. Sąd Rejonowy w Skierniewicach IV Wydział Pracy oddalił powództwo J. K. przeciwko Gimnazjum im. J. W. w S. o przywrócenie na dotychczas zajmowane stanowisko i wynagrodzenie za pracę oraz zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 510 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

Powódka J. K. jest nauczycielką dyplomowaną zatrudnioną obecnie w Gimnazjum im. J. W. w S., na stanowisku nauczyciela języka polskiego. Z dniem 20 sierpnia 1979 r. została mianowana na stanowisko nauczyciela Szkoły Podstawowej w S., a aktem nadania stopnia awansu zawodowego uzyskała z dniem 6 października 2000 r. stopień nauczyciela mianowanego ze wskazaniem, że może być zatrudniona w szkołach podstawowych, gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych, licealnych i zawodowych.

W dniu 4 lipca 2003 r. powódka uzyskała stopień nauczyciela dyplomowanego.

W roku szkolnym 2012/2013 powódka J. K. pracowała z pensum 20/20.

Pozwem z dnia 12 czerwca 2012 roku złożonym do Sądu Rejonowego w Skierniewicach Sądu Pracy skierowanym przeciwko Gimnazjum im. J. W. w S. powódka wniosła o 1) ustalenie, że między powódką jako pracownikiem, a pozwaną jako pracodawcą, istnieje stosunek pracy na podstawie mianowania od dnia 6 października 2000 roku, nadto o 2) ustalenie, że powódka w pozwanej szkole zajmuje stanowisko nauczyciela, ze wskazaniem przedmiotów do których powódka posiada kwalifikacje to jest język polski oraz 3) uznanie za bezskuteczne „nawiązania przez pozwaną z powódką stosunku pracy poprzez mianowanie z dniem 28 maja 2012 roku” wraz z załącznikiem na podstawie pisma z dnia 28 maja 2012 roku, jako niezgodnego z prawem i ze stanem faktycznym i 4) ustalenie, że działania pozwanej było celowe i niezgodne z obowiązującym prawem oświatowym, Kartą Nauczyciela i kodeksem pracy oraz 5) zobowiązanie strony pozwanej do uzupełnienia akt osobowych, w szczególności poprzez potwierdzenie na piśmie zatrudnienia powódki od dnia 1 września 2000 roku.

W toku postępowania, na rozprawie w dniu 16 maja 2013 roku pełnomocnik powódki cofnął przedmiotowe powództwo w zakresie punktu 2 i 5.

W dniu 6 sierpnia 2013 roku przed Sądem Rejonowym w Skierniewicach strony zawarły ugodę, w ramach której dyrektor Gimnazjum im. J. W. (2) w S. M. K. (1) oświadczyła, iż cofa oświadczenie złożone w imieniu pozwanego w dniu 28 maja 2012 roku stwierdzające nawiązanie stosunku pracy z powódką J. K. na podstawie mianowania z dniem 28.05.2012 r. wraz z aneksem, które to zobowiązała się wyłączyć z akt osobowych powódki, a nadto oświadczyła, że potwierdza zatrudnienie powódki na podstawie mianowania od 01.09.2001 r. w pozwanym Gimnazjum. Strony oświadczyły, że wyrażają zgodę na powyższe warunki ugody, i że wyczerpuje ona całość roszczeń objętych niniejszym postępowaniem, co do nie cofniętych roszczeń w niniejszym postępowaniu, postępowanie w sprawie zostało umorzone.

W dniu 24 kwietnia 2013 roku na posiedzeniu Rady Pedagogicznej Gimnazjum im. J. W. (2) w S., dyrektor szkoły M. K. (2) przedstawiła arkusz projektu organizacji pracy szkoły na rok 2013/2014, w którym określono pensum powódki na 20 godzin tygodniowo. Za przyjęciem projektu głosowało 11 osób-powódka J. K. wstrzymała się od głosowania. Jednocześnie dyrektor poinformowała nauczycieli, że do dnia 13 maja 2013 roku oczekuje na informacje dotyczące przydziału czynności. Powódka nie zgłosiła żadnych zastrzeżeń.

Pismem z dnia 28 sierpnia 2013 roku dyrektor Gimnazjum im. J. W. (2) w S. ustaliła od dnia 1 września 2013 roku warunki wynagrodzenia powódki z płacą zasadniczą 3109 złotych dla stopnia awansu jako nauczyciela dyplomowanego, wskazując jednocześnie pensum w wysokości 20/20.

Na posiedzeniu Rady Pedagogicznej w dniu 30 sierpnia 2013 roku dyrektor M. K. (1) przedstawiła organizację pracy szkoły w roku szkolnym 2013/2014 i przydział czynności każdego nauczyciela. Powódka J. K. otrzymała przydział nauczania języka polskiego w klasie I b -5 godzin, w klasie II b -4 godziny, w klasie II b -5 godzin oraz 1 godzinę wychowawczą w klasie III b i 5 godzin zajęć świetlicowych. Łącznie 20 godzin tygodniowo. Rada Pedagogiczna podjęła uchwałę nr 46 w sprawie dotyczącej organizacji pracy szkoły. Uchwała została przyjęta, a powódka J. K. wstrzymała się od głosowania.

W oparciu tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, iż wniesione powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Pozwem z dnia 27 września 2013 roku powódka J. K. wniosła o ustalenie, że zajmuje stanowisko nauczyciela mianowanego w Gimnazjum im. J. W. w S., ze wskazaniem przedmiotu, do którego powódka posiada kwalifikacje to jest język polski, z pensum określonym w wysokości 18/18, o wypłacenie kwoty 3.150,20 złotych tytułem odszkodowania za utracone wynagrodzenie wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wniesienia pozwu, aż do dnia zapłaty, o wypłacenie kwoty 99,75 złotych tytułem odszkodowania za obniżoną wartość godziny ponadwymiarowej wraz z odsetkami ustawowymi.

Zgodnie z art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenie przez Sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Jednocześnie interes prawny istnieje wówczas, gdy zachodzi stan niepewności co do istnienia stosunku prawnego lub prawa, a wynik postępowania doprowadzi do usunięcia niejasności i wątpliwości w tym zakresie i zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 07.04.2010 r., II PK 342/09, LEX nr 585783). Interes prawny jako przesłanka zasadności powództwa o ustalenie zachodzi wtedy, gdy bez wyroku ustalającego istnienie stosunku prawnego powód byłby narażony na niekorzystny skutek prawny, w szczególności na niesłuszną szkodę. Jednocześnie Sąd Najwyższy postrzega interes prawny jako taki, który ma polegać na uzyskaniu pewności co do prawa do uzależnionych od okresu pracy świadczeń przyszłych u tego samego lub u kolejnych pracodawców albo ich wymiaru, ewentualnie wpływu na sytuację pracownika w zakresie innych stosunków prawnych, np. z zakresu ubezpieczeń społecznych (wyrok z dnia 19 kwietnia 2001 r., sygn. akt I PKN 368/00).

W ocenie Sądu powódka nie wykazała interesu prawnego w ustaleniu przez Sąd, że zajmuje stanowisko nauczyciela mianowanego w Gimnazjum im. J. W. w S., ze wskazaniem przedmiotu do którego posiada kwalifikacje to jest język polski, z pensum określonym w wysokości 18/18.

Nie bez znaczenia dla niniejszej sprawy w ocenie Sądu było to, że ugodą zawartą pomiędzy stronami w sprawie o ustalenie istnienia stosunku pracy na podstawie mianowania, toczącej się pod sygnaturą IV P 138/12, w imieniu pozwanego dyrektor M. K. (1) potwierdziła zatrudnienie powódki na podstawie mianowania od dnia 1.09.2001 r. Pozew został wytoczony o ustalenie, że pomiędzy powódką jako pracownikiem, a pozwanym jako pracodawcą istnieje stosunek pracy na podstawie mianowania od dnia 6.10.2000 r. oraz ustalenie, że powódka w pozwanej szkole zajmuje stanowisko nauczyciela, ze wskazaniem przedmiotów, do których powódka posiada kwalifikacje, tj. języka polskiego. W ramach zawartej ugody ustalono także, że wyczerpuje ona całość roszczeń objętych pozwem. Ugoda zawarta została w sierpniu 2013 roku i nie obejmuje kwestii pensum w sytuacji, gdy powódka na posiedzeniu Rady Pedagogicznej w kwietniu 2013 roku została poinformowana o przydziale 20 godzin tygodniowo, w tym 14 godzin języka polskiego, jedną godzinę wychowawczą i 5 godzin świetlicy w ramach pensum łącznego 20/20. Natomiast w roku szkolnym 2012/2013 przydział godzin zajęć dla powódki był taki sam jak wyżej, a powódka wyraziła na to zgodę. Tym samym w treści ugody zawartej przez strony brak było informacji o przedmiocie, do którego powódka ma kwalifikacje, a więc pośrednio o wysokości pensum. Zdaniem Sądu ponowne roszczenie o ustalenie, iż powódka zajmuje stanowisko nauczyciela mianowanego w Gimnazjum im. J. W. w S. ze wskazaniem przedmiotu, do którego powódka posiada

kwalifikacje to jest język polski z pensum określonym w wysokości 18/18, a więc w zakresie identycznym jak pkt. 1 i 2 pozwu z dnia 12.06.2012 r., winno być zatem oddalone. Skoro strony zawarły ugodę, to wiąże ona strony. Ewentualne uchylene się od skutków złożonego oświadczenia woli normują art. 82-88 k.c. dotyczące wad oświadczeń woli. W okolicznościach niniejszej sprawy, powódka nie uchylła się skutecznie od skutków złożonego oświadczenia, a ugoda wiąże strony i jako taka jest przeszkodą do ponownego rozpoznania roszczenia powódki. Jednoznaczne stanowisko w tym zakresie przedstawił Sąd Najwyższy (uchwała SN z dnia 20.12.1970 r., III PZP 43/69, publ. OSNCP z.3, poz.40, postanowienie SN z dnia 14.06.2005 r., V CK 691/04, publ. Lex nr 177225).

Zgodnie z art. 917 k.c. przez ugodę strony czynią sobie wzajemne ustępstwa w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego w tym celu, aby uchylić niepewność co do roszczeń wynikających z tego stosunku lub zapewnić ich wykonanie albo uchylić spór istniejący lub mogący powstać. Tym samym skoro w treści zawartej ugody brak jest postanowień dotyczących przedmiotu, do którego powódka ma kompetencje, a więc pośrednio o ilości pensum, przy jednoczesnej wiedzy o pensum w ilości 20 godzin w kolejnym roku szkolnym, to przyjęć należy, że w tym zakresie uchyliła pozwanemu ustępstwo, stwierdzając jednocześnie że ugoda wyczerpuje żądanie.

Powódka zawarła ugodę i objęła nią wszystkie roszczenia ujęte w pozwie z 12.06.2012 r., i będące przedmiotem postępowania w sprawie IV P 138/12, a które nie zostały cofnięte przez pełnomocnika powódka na rozprawie w dniu 16 maja 2013 roku w tym również roszczenie o ustalenie zatrudnienia na stanowisku nauczyciela języka polskiego, a więc w wymiarze pensum dydaktycznego 18/18. Nie jest więc prawdą i okolicznością bezsporną jak powódka twierdzi w pozwie, że jest obecnie zatrudniona na stanowisku nauczyciela języka polskiego. Jest zatrudniona na stanowisku nauczyciela w Gimnazjum w S. w wymiarze pensum łączonego 20/20 (14 godzin języka polskiego, 1 godzina wychowawcza i 5 godzin zajęć świetlicowych). Zawierając ugodę powódka stan ten zaakceptowała. Zatem brak jest podstaw do uwzględnienia żądań powódki nie tylko w zakresie ustalenia stosunku pracy z mianowania na stanowisku nauczyciela języka polskiego, czy też przywrócenia powódki na uprzednio zajmowane stanowisko (w tym zakresie tytuł pozwu różni się od treści samego roszczenia), ale również w konsekwencji niezasadne są, jako objęte skutkami ugody, pozostałe roszczenia o odszkodowanie za utracone wynagrodzenie i za obniżoną wartość godziny ponadwymiarowe.

Na marginesie Sąd podniósł, iż stosunek pracy nauczycieli normuje szczególna ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (tj. z dnia 17 maja 2006 r. Dz. U. nr 97, poz. 674 ze zm.), w której to przepis art. 91c ust.1. wskazuje, iż przepisy kodeksu pracy stosuje się w zakresie spraw wynikających z tychże stosunków jedynie w kwestiach nie uregulowanych tymi przepisami, co również wynika z art. 5 kp. Przepisy Karty Nauczyciela są więc zasadniczo kompleksowym aktem prawnym normującym prawa i obowiązki stosunku pracy tej grupy zawodowej. Są przepisami specjalnymi w stosunku do regulacji wynikających z kodeksu pracy, które mają zastosowanie w braku stosownych unormowań w omawianym akcie. Nauczyciel mianowany zgodnie z art. 10 przedmiotowej ustawy powinien być zatrudniony w pełnym wymiarze, co powoduje konieczność zapewnienia mu zatrudnienia takim właśnie wymiarze. Jednocześnie z wykazu stanowisk w poszczególnych typach szkół i placówek, zamieszczonych w tabeli przy art. 42 ust. 3 Karty Nauczyciela wynika, iż „nauczycieli (...) gimnazjów” obowiązuje 18 godzin tygodniowej liczby obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych. Pensum wynika z ustawy i sąd nie jest władny poczynić powyższego ustalenia. Nadto, z zeznań dyrektora pozwanego wynika, że ustawa powyższa daje możliwość zatrudnienia nauczyciela na tzw. etacie łączonym. Co więcej ze zgromadzonego w aktach sprawy materiału dowodowego wynika, że powódka nie zgłaszała sprzeciwu do zaproponowanego planu organizacji czasu pracy nauczycieli zaproponowanego na posiedzeniu Rady Pedagogicznej.

Mając na względzie powyższe Sąd Rejonowy oddalił powództwo w całości.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie 98 k.p.c. Pozwany wygrał niniejszy proces w całości, a zatem w tym zakresie należał mu się zwrot poniesionych kosztów, na które złożyły się kwota 510 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego, ustalona na podstawie 12.ust.1 pkt. 3 (60 zł.) oraz § 12 ust. 1 pkt. 2 (75% x 600 zł.=450 zł.) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013r. poz. 461).

Apelację od powyższego orzeczenia wniosła strona powodowa.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

A. Naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na wynik sprawy w postaci:

1. art. 227 k.p.c. polegające na oddaleniu wniosków dowodowych strony powodowej z przesłuchania świadków: W. Z., M. S. i K. H. w wyniku uznania przez Sąd I instancji, że okoliczności na które mieliby zeznawać świadkowie nie mają znaczenia w sprawie, podczas gdy świadkowie ci pozostawali pracownikami pozwanej szkoły i mieli by się wypowiedzieć na okoliczność: przyjętej przez pozwaną szkołę praktyki zmiany stanowiska pracy pracownika, co mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy,

2. art. 328 § 2 k.p.c. polegające na zaniechaniu wskazania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia przez Sąd I instancji i niewskazanie faktów, które Sąd uznał za udowodnione, dowodów na których się oparł oraz dowodów, którym odmówił wiarygodności, podczas gdy wskazany przepis nakłada na Sąd taki obowiązek,

3. art. 233 § 1 k.p.c. polegające na wybiórczej i niewszechstronnej ocenie materiału dowodowego w sprawie w postaci:

a. uznania, że powódka w wyniku ugody zawartej przed Sądem Rejonowym w Skierniewicach w sprawie o sygn. akt IV P 138/12 zrzekła się wszelkich roszczeń wobec pozwanej szkoły, również tych, które nie były objęte tamtym postępowaniem, podczas gdy ugoda obejmowała jedynie ustalenie podstawy zatrudnienia powódki (mianowanie) oraz stosowne sprostowanie akt osobowych powódki,

b. ustalenia, że w wyniku zawarcia ugody przed Sądem Rejonowym w Skierniewicach w sprawie o sygn. akt IV P 138/12 powódka automatycznie zaakceptowała fakt, że pozostaje zatrudniona na stanowisku nauczyciela w wymiarze pensum łączonego 20/20, podczas gdy w toku sprawy o sygn. akt 138/12 nie rozstrzygano o stanowisku pracy powódki,

c. przyjęcia, na podstawie zeznań dyrektora pozwanej szkoły, że ustawa Karta Nauczyciela daje możliwość zatrudnienia nauczyciela na tzw. etacie łączonym, bez zbadania czy w przedmiotowej sprawie zachodziły podstawy prawne do zastosowania pensum łączonego, podczas gdy zmiana stanowiska powódki nie nastąpiła ani na jej wniosek ani też za jej zgodą,

d. przyjęcia, że wstrzymanie się powódki od głosowania podczas posiedzeń Rady Pedagogicznej w dniu 24.04.2013 r. i 30.08.2013 r. jest równoznaczne z wyrażeniem przez powódkę zgody na ustalone w toku tych posiedzeń wymiary czasu pracy powódki, podczas gdy powódka wstrzymała się od głosowania z uwagi na niezakończony w chwili protokołu proces o ustalenie zatrudnienia na podstawie mianowania (dotyczy Rady z dnia 24.04.2013 r.), a następnie wystąpiła do dyrektora szkoły z pisemnymi zastrzeżeniami co do narzuconego wymiaru pensum (dotyczy Rady z dnia 30.08.2013 r.),

e. art. 189 k.p.c. poprzez przyjęcie, że powódka nie wykazała interesu prawnego w ustaleniu jej wymiaru zatrudnienia, podczas gdy powódka posiada interes prawny w ustaleniu, że pozostaje zatrudniona na stanowisku, na którym ustawowy wymiar realizowania obowiązków nauczyciela bezpośrednio z uczniami wynosi 18 godzin tygodniowo (tzw. pensum 18/18), bowiem ustalenie to usunie niepewność co do stosunku prawnego, w jakim pozostaje powódka z pozwaną szkołą na przyszłość oraz pozostaje niezbędne dla wykazania podstawy roszczenia o wypłatę wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe przepracowane przez powódkę w roku szkolnym 2012/2013,

f. art. 203 § 1 k.p.c. w zw. z art. 189 k.p.c., polegające na przyjęciu, że powódka w drodze ugody zawartej przed Sądem Rejonowym w Skierniewicach w sprawie o sygn. akt IV P 138/12 zrzekła się wszelkich roszczeń wobec pozwanej szkoły w związku z czym nie posiadała interesu prawnego w roszczeniu o ustalenie, podniesionym w niniejszym postępowaniu, podczas gdy przedmiotowa ugoda obejmowała wyłącznie roszczenia nie cofnięte przez powódkę, tj. ustalenie podstawy zatrudnienia powódki (mianowanie) oraz stosowne sprostowanie akt osobowych powódki, co nie pokrywało się przedmiotowo z roszczeniami dochodzonymi w niniejszym procesie,

g. art. 102 k.c. polegające na nieobciążeniu powódki kosztami postępowania, podczas gdy w sprawie zachodził szczególnie uzasadniony przypadek, bowiem powódka jest pracownikiem, a jej sytuacja materialna nie daje się w żaden sposób porównać ze sytuacją materialną pozwanego.

B. Naruszenie prawa materialnego w postaci:

1. art. 18 ust. 1 ustawy Karty Nauczyciela poprzez jego niezastosowanie, co skutkowało nieuprawnionym ustaleniem przez Sąd, że powódka może pozostawać zatrudniona na tzw. etacie łączonym, podczas gdy w przedmiotowej sprawie nie zostały spełnione przesłanki do zmiany stanowiska powódki z art. 18 KN, tj. powódka nie złożyła wniosku o zmianę stanowiska ani też nie wyraziła zgody na zmianę stanowiska pracy,

2. art. 42 ust. 3 w zw. z art. 18 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, skutkujące przyjęciem, że wymiar pensum powódki może wynosić 20/20, podczas gdy art. 42 ust. 3 KN wyraźnie wskazuje, iż na stanowisku pracy powódki obowiązuje pensum w wymiarze 18/18, a nie zachodziły przesłanki do zmiany stanowiska pracy powódki z art. 18 ust. 1 KN,

3. art. 35 ustawy Karta Nauczyciela poprzez jego niezastosowanie, polegające na oddaleniu roszczenia powódki o wypłatę wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe oraz wyrównania wynagrodzenia za obniżoną wartość godziny ponadwymiarowej, podczas gdy powódka w roku szkolnym 2012/2013 wykonywała pracę w warunkach określonych w art. 35 ust. 1 KN, tj. w godzinach ponadwymiarowych,

4. art. 917 k.c. poprzez jego błędną wykładnię, prowadzącą do ustalenia, że zawarcie umowy reguluje wszystkie istniejące pomiędzy stronami stosunki, również te nie objęte treścią umowy lub wyraźnie w niej nie wskazane, podczas gdy umowa jaką zawarły strony przed Sądem Rejonowym w Skierniewicach w sprawie o sygn. akt IV P 138/12 obejmowała wyłącznie ustalenie podstawy zatrudnienia powódki (mianowanie) oraz stosowne sprostowanie akt osobowych powódki.

Z uwagi na powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji, nadto o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania w I i II instancji, kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na powyższe pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje:

Apelacja skarżącego zasługuje na uwzględnienie.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył ustalenia warunków zatrudnienia powódki tj. stwierdzenia, iż zajmuje stanowisko nauczyciela języka polskiego w gimnazjum im. J. W. w S. z pensum 18/18, prawa powódki do wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe oraz wyrównania wynagrodzenia w związku z zaniżeniem stawki za godziny ponadwymiarowe. Istota sporu sprowadzała się do rozstrzygnięcia zagadnienia, czy w związku z podpisaniem umowy zawartej przed Sądem Rejonowym w Skierniewicach w sprawie o sygn. akt IV P 138/12 powódce w chwili obecnej przysługują wskazane roszczenia i czy ma interes prawny w ustaleniu jej wymiaru zatrudnienia.

Zgodnie z treścią art. 233 § 1 kpc Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Przepis art. 328 § 2 kpc stanowi zaś, iż uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Oznacza to, że przepisy te nakładają na sąd orzekający obowiązek: wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału, uwzględnienia wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, skonkretyzowania okoliczności towarzyszących przeprowadzeniu poszczególnych dowodów mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w pisemnych motywach wyroku (tak np. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu orzeczenia z 11 lipca 2002 roku, IV CKN 1218/00, LEX nr 80266).

W ocenie Sądu II instancji w rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy powyższych reguł nie zastosował. Wyciągnął wnioski dokonując pobieżnej analizy materiału dowodowego z pominięciem kwestii istotnych dla rozstrzygnięcia. Natomiast fragmentaryczna ocena materiału sprawy nie może dać pełnego obrazu zaistniałych zdarzeń i prowadzi do nie rozpoznania istoty sporu.

Bezspornym jest, iż w dniu 6 sierpnia 2013 roku przed Sądem Rejonowym w Skierniewicach strony zawarły ugodę, w ramach której dyrektor Gimnazjum im. J. W. (2) w S. M. K. (1) oświadczyła, iż cofa oświadczenie złożone w imieniu pozwanego w dniu 28 maja 2012 roku stwierdzające nawiązanie stosunku pracy z powódką J. K. na podstawie mianowania z dniem 28.05.2012 r. wraz z aneksem, które to zobowiązała się wyłączyć z akt osobowych powódki, a nadto oświadczyła, że potwierdza zatrudnienie powódki na podstawie mianowania od 01.09.2001 r. w pozwanym Gimnazjum. Strony oświadczyły, że wyrażają zgodę na powyższe warunki ugody, i że wyczerpuje ona całość roszczeń objętych niniejszym postępowaniem co do nie cofniętych roszczeń w niniejszym postępowaniu, postępowanie w sprawie zostało umorzone.

Bezspornie także, co wynika z akt postępowania sygn. akt IV P 138/12, zawarcie ugody poprzedzało częściowe cofnięcie pozwu przez powódkę. Pełnomocnik powódki na rozprawie w dniu 16 maja 2013 r. oświadczył, iż cofa powództwo co do treści pkt. 2 i 4 pozwu w przedmiotowej sprawie. Tymczasem pkt. 2 pozwu z dnia 12 czerwca 2012 r. dotyczył ustalenia, że powódka w pozwanej szkole zajmuje stanowisko nauczyciela, ze wskazaniem przedmiotów, do których powódka posiada kwalifikacje to jest język polski. Powyższe cofnięcie pozwu nie wiązało się ze zrzeczeniem się roszczenia, nastąpiło przed wdaniem się w spór przez pozwanego, dodatkowo w zawartej dnia 6 sierpnia 2013 r. ugodzie wyraźnie zaznaczono, iż pozwany wyraża zgodę na cofnięcie pozwu, zaś zawarta ugoda dotyczy tylko roszczeń nie cofniętych w sprawie.

Zgodnie z art. 203 § 1 i 2 zd. 1 kpc pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku. Pozew cofnięty nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa.

Z kolei w myśl art. 917 kc przez ugodę strony czynią sobie wzajemne ustępstwa w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego w tym celu, aby uchylić niepewność co do roszczeń wynikających z tego stosunku lub zapewnić ich wykonanie albo by uchylić spór istniejący lub mogący powstać.

Istotą ugody jest więc niezaprzeczalnie czynienie sobie wzajemnie ustępstw w zakresie oczekiwanych rezultatów stosunku prawnego, które należy zaliczyć do przedmiotowo istotnych elementów ugody (wyrok SN z 24 lipca 2002 r., I CKN 915/00, LEX nr 56895). Rozmiar i rodzaje ustępstw pozostają jedynie w gestii zainteresowanych podmiotów stosunku. Niemniej jednak nie należy tracić z pola widzenia, iż ugoda sądowa może dotyczyć materii będącej przedmiotem postępowania sądowego, jak i stosunku prawnego nieobjętego postępowaniem w konkretnej sprawie, jednakże tylko gdy wynika to bezpośrednio z jej treści. Tylko wtedy może ona wykraczać poza przedmiot objęty postępowaniem (S. Dmowski (w:) G. Bieniek, Komentarz, t. II, 2007, s. 848). Na gruncie rozpoznawanego wypadku tymczasem, co wynika wprost z treści zawartej między stronami ugody, jej przedmiotem były roszczenia powódki objęte niniejszym postępowaniem z wyjątkiem roszczeń skutecznie cofniętych.

W ocenie Sądu Okręgowego skarżący zasadnie podnosi więc, iż na gruncie rozpoznawanej sprawy, brak było podstaw do uznania, że powódka w wyniku ugody zawartej przed Sądem Rejonowym w Skierniewicach w sprawie o sygn. akt IV P 138/12 zrzekła się wszelkich roszczeń wobec pozwanej szkoły, również tych, które nie były objęte tamtym

postępowaniem, podczas gdy ugoda obejmowała jedynie ustalenie podstawy zatrudnienia powódki (mianowanie) oraz stosowne sprostowanie akt osobowych powódki.

W konsekwencji zasadnym jest też twierdzenie apelacji, iż powyższe prowadziło do nieuprawnionego przyjęcia, iż powódka automatycznie zaakceptowała fakt, że pozostaje zatrudniona na stanowisku nauczyciela w wymiarze pensum łączonego 20/20 i nie posiadała interesu prawnego w roszczeniu o ustalenie, że zajmuje stanowisko nauczyciela języka polskiego w gimnazjum im. J. W. w S. z pensum 18/18 ponownie, podniesionym w niniejszym postępowaniu, podczas gdy w toku sprawy o sygn. akt 138/12 nie rozstrzygano o stanowisku pracy i wymiarze pensum powódki.

Zaznaczyć należy, iż zgodnie z art. 189 kpc. żądać ustalenia przez sąd istnienia stosunku prawnego lub prawa może osoba, która ma w tym interes prawny. Zgodnie z ustalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego pracownik ma interes prawny w ustaleniu istnienia stosunku pracy a także jego warunków choćby z tego powodu, że ustalenie takie warunkuje prawo do niektórych bieżących i przyszłych świadczeń z ubezpieczeń społecznych, a także rzutuje, poprzez konstrukcję stażu ubezpieczenia, na ich wysokość (wyrok SN z 2.06.2006 r., I PK 250/05, M.P.Pr. (...), zob. też wyrok SN z 5.12. 2002 r., I PKN 629/01, OSNP 2004/11/194, wyrok SN z 29.03.2001 r., I PKN 333/00, OSNP 2003/1/12). Interes prawny powódki w wytoczeniu przedmiotowego powództwa nie może być więc kwestionowany.

Sąd Rejonowy przyjmując bezzasadność roszczeń powódki z uwagi na zawarcie przez nią ugody sądowej ze stroną pozwaną w dniu 6 sierpnia 2013 roku sygn. akt IV P 138/12, pomijając fakt, iż roszczenie o ustalenie, że powódka zajmuje stanowisko nauczyciela języka polskiego w Gimnazjum im. J. W. w S. z pensum 18/18, nie było przedmiotem tamtej sprawy, z uwagi na skuteczne cofnięcie powództwa w tym przedmiocie, nie rozpoznał zatem meritum sprawy i nie ocenił zasadności żądania o ustalenie zatrudnienia na konkretnym stanowisku z określonym pensum, zapłatę wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i wyrównania wynagrodzenia w związku z rzekomym zniżeniem wartości wynagrodzenia za 1 godzinę ponadwymiarową.

W ocenie Sądu Okręgowego na tym etapie postępowania nie sposób wypowiedzieć się więc wiążąco co do tego, czy powódka jest zatrudniona w wymiarze pensum 18/18 na stanowisku nauczyciela języka polskiego na podstawie mianowania, czy też na stanowisku nauczyciela na podstawie mianowania z pensum łączonym 20/20. W konsekwencji uchybień procesowych Sądu Rejonowego brak jest bowiem w tej materii jakichkolwiek ustaleń. W szczególności Sąd Rejonowy nie badał prawidłowości zastosowania względem powódki tzw. etatu łączonego - art. 42 ust. 3 w zw. art. 18 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela, kwestii wyrażenia zgody przez powódkę na powyższe, także w kontekście jej zachowań podczas posiedzeń Rady Pedagogicznej w dniu 24.04.2013 r. i 30.08.2013 r., praktyki prowadzącej do uzyskania takiej zgody od nauczyciela w pozwanej placówce. Nie analizował też czy powódce należne jest jakiegokolwiek wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe (art. 35 ustawy Karta Nauczyciela) i w jakiej wysokości. Wydane rozstrzygnięcie nie nadaje się więc do kontroli instancyjnej.

Reasumując, w ocenie Sądu II instancji przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe nie pozwala na dostateczne wyjaśnienie kwestii spornej. Wobec uchybień procesowych Sąd Rejonowy nie rozpoznał podstawowych okoliczności, pozwalających na rozstrzygnięcie o zasadności żądania pozwu. Z tych też względów koniecznym jest wydanie orzeczenia kasatoryjnego to jest uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu I instancji. Na tym etapie postępowania wydanie orzeczenia co do istoty sprawy, faktycznie ograniczyłoby bowiem merytoryczne rozpoznanie sprawy do jednej instancji i w konsekwencji prowadziłyby do pozbawienia stron prawa do dwuinstancyjnego, merytorycznego procesu.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 4 kpc orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 108 § 2 kpc.

Rozpoznając sprawę ponownie, Sąd I instancji winien odnieść się do żądania pozwu w kontekście wszystkich podanych powyżej okoliczności. Dopiero bowiem, dokonanie tych czynności przez Sąd Rejonowy pozwoli na wyjaśnienie istoty sprawy – kwestii ewentualnego zatrudnienia powódki w pozwanej na stanowisku nauczyciela języka polskiego w wymiarze pensum 18/18 i należnego jej w związku z tym wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe

i wyrównania wynagrodzenia za obniżoną wartość godziny ponadwymiarowej. Sądowi II instancji pozwole zaś na kontrolę instancyjną wydanego orzeczenia.